

KLÍČOVÁ ZJIŠTĚNÍ

EU Kids Online šetření

- Tato zpráva dává nahlédnout do základních zjištění z **nového unikátního šetření** navrženého a uskutečněného podle přesných standardů, daných *EU Kids Online* sítí. Šetření bylo financováno programem Evropské komise “Bezpečnější Internet” (“EC’s Safer Internet Programme”) a slouží k rozšíření informační základny potřebné pro všechny metody a postupy, které se týkají internetové bezpečnosti.
- **Náhodný stratifikovaný vzorek 25,142 dětí** užívajících internet ve věku 9-16 let se účastnilo tohoto šetření spolu s jedním z rodičů. Rozhovory proběhly na jaře/v létě 2010 ve 25 evropských zemích.
- **Šetření se zaměřovalo na následující online rizika:** Pornografie, šikana, dostávání zpráv se sexuálním obsahem, kontakt s lidmi, které respondent nezná tváří v tvář, setkávání se s lidmi známými jen z internetu i v reálném prostředí, potenciálně škodlivé obsahy vytvářené uživateli a zneužití osobních dat.
- V této zprávě se **‘děťmi’ myslí děti a dospívající používající internet ve věku 9-16 napříč Evropou.** ‘Používání internetu’ pak znamená užití jakéhokoli zařízení, pomocí kterého se děti mohou dostat na internet a zahrnuje všechna místa, kde se připojují.

Užití internetu a aktivity online

- **Užití internetu je nyní pevnou součástí každodenního života dětí:** 93 % 9 – 16letých uživatelů se připojuje alespoň jednou týdně (60 % pak každý nebo skoro každý den).
- **Děti se připojují na internet v čím dál mladším věku** – průměrný věk prvního použití internetu je sedm ve Švédsku a osm v dalších severských zemích. Napříč zeměmi se jedna třetina z 9 – 10letých, kteří používají internet připojuje denně, u 15 – 16letých tento počet vzrůstá na 80 %.
- Nejčastějším místem pro použití internetu je domov (87 %), následuje škola (63 %). Ale **konkrétní přístup k internetu se liší** – 49 % se připojuje ze svého pokoje a 33 % prostřednictvím mobilního telefonu nebo přenosného zařízení. Přístup přes

přenosné zařízení převyšuje jednu pětinu ve Švédsku, Velké Británii a Irsku.

- **Děti na internetu podnikají široké spektrum aktivit, které mohou být potenciálně přínosné:** 9 – 16letí používají internet pro školní práci (85 %), hraní her (83 %), sledování videoklipů (76 %) a používání komunikačních aplikací (62 %). Méně jich publikuje obrázky (39 %) nebo přeposílá či sdílí zprávy (31%), používá webkameru (31 %), stránky pro sdílení souborů (16 %) nebo bloguje (11 %).
- **59 % z 9-16letých má profil na sociální síti** – z toho 26 % ve věku mezi 9-10 lety, 49 % ve věku mezi 11-12 lety, 73 % 13-14letých a 82 % 15-16letých. Sociální sítě jsou nejpopulárnější v Nizozemí (80 %), Litvě (76 %) a Dánsku (75 %), nejméně populární pak v Rumunsku (46 %) Turecku (49 %) a Německu (51 %).
- **Mezi těmi, kdo používají sociální sítě, má 26 % veřejné profily** – nejvíce v Maďarsku (55 %), Turecku (46 %) a Rumunsku (44 %); 29 % tam má více než 100 přátel, ačkoli mnozí mají méně.
- Mezi uživateli sociálních sítí jich 43 % má profil soukromý, takže jej mohou vidět pouze ti, které má v přátelích. 28 % pak uvádí, že jejich profil je soukromý částečně, takže jej mohou vidět přátelé přátel a lidé přihlášení k stejným sítím. **Podstatné ovšem je, že 26 % uvádí, že jejich profil je zcela veřejný a přístup na něj má kdokoli.**

Dovednosti při užití internetu

- Je pravděpodobné, že **častější používání internetu zvyšuje digitální gramotnost a bezpečnostní dovednosti.** Třetina z 9 – 16letých (36 %) říká, že výrok “O internetu toho vím víc, než mí rodiče” je „zcela pravdivý“, třetina (31 %) říká, že je „celkem pravdivý“ a třetina (33 %) že je „nepravdivý“.
- **Mladším dětem často chybí dovednosti a sebedůvěra.** I tak dovede většina 11 – 16letých blokovat zprávy od těch, s nimiž si nepřejí být v kontaktu (64 %) nebo najít na internetu rady ohledně bezpečnosti (64 %). Přibližně polovina umí změnit nastavení soukromí profile na sociální síti (56 %) porovnávat webové stránky a posuzovat jejich kvalitu (56 %) nebo blokovat spam (51 %).

Riziko a možné ublížení

Je třeba říci, že na základě výpovědí dětí riziko nutně nemusí ústit v nějakou formu ublížení. Děti, které používají internet, byly tázány, zda se setkaly se škálou rizik a posléze také, zda je to obtěžovalo (kdy „obtěžovalo“ je definováno jako *něco, co „způsobilo, že jste se necítili dobře, rozrušilo vás nebo jste cítili, že jste to neměli vidět“*). Zjištění se velmi liší u různých dětí (tj. dle věku a pohlaví), země a typu rizika, proto je třeba jakékoli generalizace vyslovovat s opatrností.

- **12 % evropských dětí ve věku 9-16 let zmiňuje, že bylo rozrušených nebo „rozhozených“ něčím na internetu.** Z toho 9 % jsou děti mezi 9 – 10 lety. V každém případě většina dětí neuvádí, že by byla rozrušených nebo rozhozených něčím, s čím se setkala na internetu.
- **Rizika nejsou nutně dětmi vnímána jako něco, co by je nutně muselo rozrušit nebo rozhodit, popřípadě jim ublížit.** Například s **expozicí obrázkům se sexuální tematikou a dostáváním zpráv se sexuálním obsahem** se setkáme u jednoho dítěte z osmi, z nich však jen pár označilo tuto zkušenost jako něco, co jim ublížilo.
- **Na druhou stranu, zážitek kyberšikany** například dostáváním sprostých a zraňujících zpráv je poměrně neobvyklý (pouze jedno dítě z dvaceti se s tímto setkalo), ale tato forma rizika děti mnohem spíše rozruší.
- **1 z 12 dětí se potkalo s někým z online světa I offline; velmi zřídka to podle dětí však zahrnovalo nějakou zraňující zkušenost.**
- Chlapci, zejména teenageři, jsou více vystavováni obrázkům se sexuální tematikou online, zatímco dospívající dívky častěji dostávají sprosté nebo zraňující zprávy online. V každém případě jsou **dívky častěji rozrušené z rizik, se kterými se setkají.**
- Chlapci, zejména teenageři, jsou více vystavováni obrázkům se sexuální tematikou online, zatímco dospívající dívky častěji dostávají sprosté nebo zraňující zprávy online. V každém případě jsou **dívky častěji rozrušené z rizik, se kterými se setkají.**
- V šetření byly děti tázány na škálu rizik, jak bude podrobněji popsáno níže. Přehlédneme-li všechna tato rizika, **41 % 9-16letých se setkalo s jedním nebo více z těchto rizik.**
- **Všechna rizika vzrůstají s věkem:** 14 % z 9 – 10letých se setkalo s jedním nebo více riziky, u 11-

12letých počet vzrůstá na 33 %, na 49 % u 13-14letých a 63 % u 15 – 16letých.

Pornografie

- **14 % z 9 – 16letých vidělo v průběhu posledních 12 měsíců obrázky, které mají zřejmý sexuální obsah – například „ukazují nahé lidi, nebo lidi mající sex.“**
- Z těch, kdo obrázky se sexuálním obsahem nebo pornografické obrázky vidělo, se cítil touto zkušeností obtěžován jeden ze tří respondentů; z těch pak polovina (tj. šestina z těch, kdo byli vystaveni sexuálnímu materiálu nebo 2 % ze všech dětí) byli buď docela nebo hodně rozrušeni tím, co viděli.
- **Zvážíme-li všechna média, 23 % dětí vidělo v průběhu posledních 12 měsíců něco se sexuálním nebo pornografickým obsahem - přičemž je dnes internet jako zdroj pornografie stejně častý jako televize, film nebo video.**
- U starších dospívajících je expozice pornografií (online i offline) čtyřikrát častější, než u nejmladších dětí. Také jsou obsahy, se kterými se setkávají, více explicitní. Na druhé straně, **mladší děti jsou obrázky se sexuální tematikou více obtěžovány nebo rozrušeny, než teenageři.**
- **53 % z těch dětí, kdo se cítili obtěžováni tím, že viděli obrázky se sexuální tematikou online, řeklo někomu, když se to stalo naposledy - 33 % se svěřilo kamarádovi/kamarádce, 25 % to sdělilo rodiči. Nicméně, 25 % zkrátka přestalo na nějakou dobu používat internet a někteří změnili svůj filtr nebo kontaktní údaje.**

Šikana

- **Co se kyberšikany týče, 6 % z 9 – 16letých dostalo online sprosté nebo zraňující zprávy a 3 % zaslala takové zprávy jiným.** Více než polovina z těch, kdo dostali takové zprávy, bylo docela hodně nebo hodně rozrušených.
- Vzhledem k tomu, že 19 % dětí bylo šikanováno online a/nebo offline (ale jen 6 % pouze online) a 12% samo šikanovalo někoho v posledním roce, online a/nebo offline (ve srovnání s pouhými 3 % jen online) zdá se, že více se se šikanou setkáme offline, než online.
- Většina dětí, které dostaly sprosté nebo zraňující zprávy online, se snažilo získat nějakou sociální oporu: jen čtvrtina dětí nikomu nic o situaci neřekla. 6 dětí z deseti také užilo online strategií – vymazání

zraňujících zpráv nebo blokování toho, kdo je šikanoval. Poslední zmiňované bylo dětmi hodnoceno jako efektivní.

‘Sexting’

- **15 % z 11 – 16-tiletých dostalo “zprávy nebo obrázky se sexuálním obsahem ... [ve významu] hovoru o provozování sexu nebo obrázky nahých lidí nebo lidí majících sex” a 3 % říkají, že poslali nebo umístili odkaz na takové obsahy.**
- Z těch, kdo takové zprávy dostali, se tím cítila téměř jedna čtvrtina obtěžována. Z této čtvrtiny se pak téměř polovina cítila celkem hodně nebo hodně rozrušená. Celkově tedy platí, že jedna osmina z těch, kdo dostali takové zprávy, nebo téměř 2 % ze všech dětí byla celkem hodně nebo hodně rozrušená zprávami se sexuálním obsahem.
- **Mezi těmi dětmi, kdo se cítili obtěžováni “sextingem”, asi třetina smazala nevyžádané sexuální zprávy (40 %) a/nebo blokovala osobu odesílatele (38 %).** Ve většině případů respondent zmiňuje, že toto opatření pomohlo situaci vyřešit. Takové konstruktivní způsoby vyrovnávání se s tímto rizikem by bylo vhodné mezi dětmi propagovat.

Setkávání se s online kontakty offline

- **Nejčastěji zmiňovanou rizikovou aktivitou zmiňovanou dětmi komunikace s novými lidmi, které neznají tváří v tvář. 30 % evropských dětí ve věku 9 - 16 let používajících internet komunikovalo v minulosti s někým, koho neznají tváří v tvář – aktivita, která může být riskantní, stejně jako pouze zábavná.**
- **Jen velmi zřídka se stane, aby se děti setkaly s novým online kontaktem offline. 9 % dětí potkalo někoho, koho znaly jen online offline v posledním roce. 1 % ze všech dětí (nebo jedno z devíti dětí z těch, které na setkání šly) se cítilo tímto setkáním obtěžováno.**
- Ačkoli děti ve věku 9 – 10 let se nejméně setkávaly s online kontaktem i offline, bylo u nich nejpravděpodobnější, že se takovým setkáním budou cítit obtěžováni. (31 % z těch, které na takové setkání šly).

Další rizika

- Druhým nejčastějším zmiňovaným rizikem je vystavení potenciálně zraňujícího obsahu vytvořeného uživateli. **21 % z 11 – 16letých uvedlo, že byli vystaveni jednomu nebo více z typů potenciálně zraňujícího obsahu, vytvořeného uživateli: nenávistný obsah (12 %), pro-anorexia (obsah propagující anorexii) (10 %), sebepoškození (7 %), brání drog (7 %), sebevražda (5 %).**
- **9 % 11 – 16letých se setkala se zneužitím svých osobních dat – zneužitím hesla (7 %) nebo osobních informací (4 %), nebo byli online okradeni o peníze (1 %).**
- **30 % z 11 – 16letých uvedlo zkušenost s excesivním užíváním internetu “docela často” nebo “velmi často”. (tj. zanedbávání přátel, školní práce nebo spánku).**

Rozdíly mezi zeměmi

- **V porovnání napříč zeměmi, setkání se s jedním nebo více riziky zahrnuje 6 šest dětí z deseti v Estonsku, Litvě, Norsku, České republice a Švédsku.** Menší výskyt setkávání se s riziky je v Turecku, Portugalsku a Itálii.
- Děti pak mnohem častěji říkají, že je na internetu něco rozrušilo nebo rozhodilo v Dánsku (28 %), Estonsku (25 %), Norsku a Švédsku (23 %), Rumunsku (21 %); nejméně často takto děti hovoří v Itálii (6 %), Portugalsku (7 %) a Německu (8 %).
- Čím více dětí v dané zemi používá internet denně, tím více se děti setkávají s jedním či více riziky. **V každém případě však frekventovanější používání také přináší příležitosti a bezpochyby též potenciální zisky.**
- Největší rozsah aktivit online se objevuje u dětí v Estonsku, Litvě, České republice, Francii a Švédsku, nejužší pak v Turecku a Irsku. Jinými slovy, používání internetu přináší jak rizika, tak nové příležitosti a jejich jasné oddělování je obtížné.

Povědomí rodičů o online aktivitách

- **Mezi těmi dětmi, které uvedly setkání s jedním z těchto rizik, si toho rodiče často nejsou vědomi.**
- 40 % rodičů, jejichž dítě vidělo na internetu obrázky se sexuální tematikou říkají, že jejich dítě něco

takového nevidělo; 56 % rodičů, jejichž dítě dostalo na internetu sprosté nebo zraňující zprávy říká, že se tak nestalo.

- 52 % rodičů, jejichž dítě dostalo zprávu se sexuálním obsahem tuto skutečnost neguje; 61 % rodičů, jejichž dítě se offline setkalo s někým z internetu tvrdí, že se tak nestalo.
- Ačkoli výskyt těchto rizik byl mezi dětmi minimální, zjištěné podceňování ze strany rodičů je velmi podstatné
-

Rodičovská mediace

- **Většina rodičů hovoří se svými dětmi o tom, co děti na internetu dělají (70 %) a když je dítě online, zůstávají poblíž (58 %). Ale jeden z osmi rodičů (13 %) je oproti tomu podle výpovědi dětí celkem lhostejná k tomu, co jejich dítě na internetu dělá.**
- Více než polovina rodičů podniká pozitivní kroky jako hovor s dítětem o tom, jak se chovat k ostatním online (56 %) a o věcech, které by dítě mohly obtěžovat (52 %), třetina rodičů pomohla v minulosti svému dítěti v situaci, kdy to bylo třeba (36 %).
- Rodiče také zabraňují tomu, aby děti zveřejňovaly osobní informace (85 %), nahrávalo (63 %) a stahovalo (57 %) soubory.
- Jeden z dvou rodičů kontroluje aktivitu svých dětí na internetu později (bez vědomí dítěte), což je ale nejméně oblíbenou strategií v porovnání s pozitivní podporou, radami ohledně bezpečnosti a vytvářením pravidel ohledně užití internetu.
- **Počet těch, kdo užívají nějaké bezpečnostní technologie je poměrně malý: jen něco přes čtvrtinu rodičů blokuje nebo filtruje webové stránky (28 %) a/nebo nahrává seznam stránek, které jejich děti navštívily (24 %).**
- Jak rodiče, tak děti vnímají rodičovskou mediaci jako nápomocnou, zvláště pak ji tak vnímají děti v kategorii 9-12 let.
- Většina rodičů (85 %) se cítí jistě v roli někoho, kdo umí dítěti pomoci pokud se setká s něčím obtěžujícím online. Rodiče jsou si také jistí schopností svých dětí vyrovnat se s věcmi, které by je mohly potenciálně obtěžovat online (79 %). 15 % pak uvádí, že zasahují do aktivit svých dětí online jinak kvůli něčemu, co jejich dítě v minulosti obtěžovalo.
- **Dvě třetiny dětí (68 %) si myslí, že jejich rodiče toho vědí mnoho nebo docela dost o tom, jak**

jejich dítě užívá internet. Nicméně 29 % uvádí, že své rodiče v tomto ohledu spíše ignorují a 8 % uvedlo, že je ignorují velmi.

- Méně než polovina (44 %) dětí si myslí, že rodičovské zásahy do toho, co dělají online je omezuje, 11 % pak říká, že to jejich online aktivity omezuje velmi. Děti v některých zemích se cítí být rodičovskými zásahy velmi omezovány (např. v Turecku, Irsku a Bulharsku) oproti jiným (např. v Maďarsku nebo Nizozemí). 15 % by uvítalo, kdyby jejich rodiče v tomto směru podnikalo něco více a 12 % pak uvádí, že by uvítalo opak.
- Mnoho rodičů (73 %) je si jistá, že není příliš pravděpodobné nebo je velmi nepravděpodobné, že se jejich dítě setká v následujících šesti měsících s něčím, co by ho mohlo obtěžovat.

Jiné zdroje informací a rad o bezpečnosti

- **Okolo jedné poloviny dotázaných dětí si myslí, že jejich učitelé jsou nějakým způsobem zapojeni do toho, jak děti používají internet a 73 % dětí uvedlo, že jejich učitel aktivně užil některou z forem mediace, které jsou zahrnuty v dotazníku.**
- **Za zmínku v této oblasti rozhodně stojí rozdíly u věkových skupin; učitelé jsou nejméně zapojeni u skupiny 9-10letých dětí.**
- Velké rozdíly v roli učitelů jsou také patrné u jednotlivých zemí, kdy v Norsku je zapojeno do dětského užívání internetu 97 % učitelů, zatímco v Itálii pouhých 65 %.
- Tři čtvrtiny (73 %) dětí říká, že jejich vrstevníci jim pomohli či je podpořili při užívání internetu alespoň jednou formou z pěti obsažených v dotazníku.
- Vrstevníci mnohem spíše užívají praktickou mediaci – pomáhají jeden druhému něco udělat nebo nalézt, když se vyskytne nějaká potíž.
- **44 % dětí uvádí, že se jim dostalo nějaké rady nebo vedení ohledně bezpečného užití internetu od jejich přátel a 35 % říká, že to samé pro své přátele někdy udělalo.**
- **Porovnáme-li všechny možné zdroje informací o bezpečném užití internetu, zdá se, že nejvíce se dětem dostává těchto rad od rodičů (63 %), následují učitelé (58 %) a vrstevníci (44 %).**
- Avšak starších teenagerů a dětí ze slabších socioekonomických poměrů poskytují tyto rady spíše učitelé, než rodiče.

- Jiní příbuzní jsou pak překvapivě (u 47 %) stejně důležití jako vrstevníci v poskytování rad, jak bezpečně používat internet.
- Informace tohoto typu, které se k dětem dostanou z tradičních médií (20 %) jsou používány méně, ty z online zdrojů pak ještě méně (12 % dotázaných získalo bezpečnostní informace z webových stránek).
- Rodiče získávají informace o bezpečnosti v první řadě od členů rodiny a přátel (48 %), pak z tradičních médií (32 %), škol (27 %), poskytovatelů internetových služeb (22 %) a z webových stránek (21 %).
- **Jen okolo 9 % rodičů říká, že nechtějí další informace o bezpečnosti na internetu. Mnoho rodičů by si přálo mnohem více informací o bezpečnosti, než nyní dostávají ze škol svých dětí, a v menší míře od obchodních firem.**

Doporučení pro možná opatření

Zjištění plynoucí ze studie mohou mít význam pro mnoho zainteresovaných stran:

- Prioritou pro zvýšení povědomí u rodičů by mělo být cílené upozorňování rodičů na možná rizika, se kterými se jejich děti mohou online setkat, avšak za podpory dialogu a většího porozumění mezi rodiči a dětmi ohledně toho, co dnes mladí lidé online dělají.
- **Rodiče preferují získávání informací o bezpečnosti na internetu v první řadě od škol, kam jejich děti chodí.** Vzdělávací sektor by tak měl vyvinout v tomto směru větší úsilí. Avšak vzhledem k tomu, že jak rodiče, tak děti velmi málo používají technické prostředky (jako online informace o bezpečnosti, filtry, tlačítko "oznámení zneužití" aj.), měl by větší úsilí k informovanosti dotýčných vyvinout i sektor, který se zabývá vývojem těchto technologií.
- Jak se použití internetu stává více osobní, stává se také těžší možná role rodičů a učitelů. To vše vyžaduje a **pokládá větší zodpovědnost na průmysl** ve smyslu obsáhnutí a zvládnutí charakteru rizik, s nimiž se děti mohou setkat a zajištění, aby měly nezbytné nástroje k prevenci nebo vyrovnáním se s možným ublížením. Také to klade požadavek na děti samotné, aby myslely na svou vlastní bezpečnost. Šíření zpráv o bezpečí na internetu by tak mělo být ve znamení budování sebevědomí, odolnosti a **dovedností digitálního občanství mezi dětmi.**
- **Snahy průmyslu** o podporu pozitivních obsahů, stejně jako o internetovou bezpečnost by se měly zintenzívnit. Technické nástroje k podpoře blokování,

oznamování nevhodných obsahů či filtrování by měly být úhelným kamenem tohoto typu průmyslu ve smyslu ochrany dětí. V každém případě je třeba zvýšit povědomí o tom, jak tyto technologie fungují, zpřístupnit je k běžnému užívání a učinit je uživatelsky příjemnými. Tak je možné zajistit jejich lepší přijetí mezi rodiči i dětmi.

- **Děti by také měly být podporovány** v převzetí zodpovědnosti za svou vlastní bezpečnost v co nejvyšší možné míře se zaměřením na vědomí vlastních kompetencí a zdůrazněním zodpovědného chování a digitálního občanství.
- Protože většina dětí neuvádí setkání s žádným z rizik zahrnutých do výzkumu a dokonce ještě méně jich zmiňuje, že by je rozrušilo nebo rozhodilo něco na internetu, bezpečnostní politika by měla zaměřit své zdroje a vedení tam, kde je to skutečně potřeba - tedy hlavně **na mladší děti**, které se pohybují online. Tak je třeba nové zaměření možných opatření ke zvyšování povědomí o možnostech bezpečnostních opatření online a také nová měření zjišťující potřeby mnohem mladších uživatelů internetu, zejména na základních školách.
- **Je třeba klást stálý důraz na trénování digitálních dovedností** a tyto je nutné udržovat stále aktuální za pomoci tréninku, bezpečnostních nástrojů, operací s aplikacemi tak, aby se zajistilo že děti získají alespoň základní dovednosti. Tato opatření mohou zajistit, že mezi dětmi bude co nejméně těch digitálně izolovaných, které neumí s technologiemi zacházet. V tomto směru je také vhodné zajistit rozšiřování škály toho, co děti online dělají - neboť mnohé využívají kreativních možností, které online svět nabízí jen velmi málo.
- Vzhledem ke skutečnosti, že méně než polovina 9 - 16letých je spokojena s tím, co konkrétně jim internet nabízí a mezi mladšími dětmi je spokojených ještě méně, vynořil se požadavek v podobě zodpovědnosti všech poskytovatelů **zajistit vyšší dostupnost věkově adekvátních, pozitivních internetových obsahů** pro děti, zejména v malých jazykových komunitách.

Poznámky k metodologii

- Tato zpráva je **prací sítě EU Kids Online**, koordinované LSE, s výzkumnými týmy a poradci z každé z 25 zemí a mezinárodním poradním panelem.
- Prvotní výsledky byly prezentovány na konferenci Safer Internet Forum dne 21/10/10. Nyní předkládaná

zpráva zahrnuje plné výsledky šetření ze všech 25 zemí.

- **Mezi země, zahrnuté do EU Kids Online patří:** Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Maďarsko, Nizozemí, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Turecko a Velká Británie. Ačkoli je každá země specifikována, výsledky jsou váženými průměry napříč zeměmi.
- K výzkumu bylo přistupováno s vědomím, že je mimořádně obtížné měřit soukromé a znepokojující aspekty dětské zkušenosti. Šetření bylo provedeno v domovech dětí účastnících se výzkumu jako interview tváří v tvář. Zahrnovalo část pro citlivé otázky, kterou děti vyplňovaly samy tak, aby odpovědi nemohli slyšet rodiče, jiní členové rodiny nebo tazatel. Pro **všechny detaily k metodologii projektu**, materiály, zprávy z terénní práce a výzkumnou etiku je možno nahlédnout na www.eukidsonline.net.

Následující výsledky jsou stručným shrnutím výsledků, které jsou **specifické pro Českou republiku**:

- Česká republika na čtvrtém místě ze všech zemí, kde jsou děti a dospívající nejvíce vystaveni riziku sledování pornografie na internetu. Zatímco v ČR **29 % mladých uživatelů internetu mělo tuto zkušenost**, v Německu, kde děti a dospívající nejméně sledují sexuálně explicitní materiály, tuto zkušenost vykazovalo pouze 5 % z nich.
- Bylo zjištěno, že přibližně jedna čtvrtina českých dětí (26 %) považovala stránky se sexuálním obsahem za zraňující. Zajímavé je, že ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi, si byli čeští rodiče nejvíce vědomi toho, že jejich děti sledovaly online pornografii.
- Děti v ČR se na internetu **seznamují přibližně dvakrát častěji než je celkový průměr** dětí všech zkoumaných zemí, což ČR řadí spolu s Estonskem, Litvou a Švédskem na přední příčky pomyslného žebříčku.
- 42 % českých dětí používajících internet mělo kontakt s člověkem, se kterým se seznámily v tomto

prostředí, a **13 % dětí se pak s někým takovým sešlo tváří v tvář**. Platí přitom, že čím starší děti, tím častěji se takovým způsobem seznamují i setkávají (mezi 9 - 10-letými dětmi se na internetu setkává s cizími lidmi 23 % z nich, pouze 4 % se pak s nimi sejde tváří v tvář, zatímco ve skupině dětí 15 - 16-tiletých se na internetu setkává 65 % a tváří v tvář 27 % z nich).

- Z dětí, které se s někým z internetu sešly tváří v tvář bylo pak 17 (tj. 13 %) po setkání nějakým způsobem znepokojena, pouze menší část z nich byla ovšem znepokojena „hodně“ nebo „docela hodně“.
- **As 9 % českých dětí poslalo nebo umístilo na internetu zprávu se sexuálním obsahem** a kolem 13 % dětí stejně zaměřenou zprávu na internetu vidělo nebo ji online obdrželo. V porovnání s ostatními evropskými státy děti v ČR jsou v obou aktivitách na prvních místech těchto pomyslných žebříčků spolu s Rumunskem, Estonskem, Francií a Norskem.
- Co se týče **digitální vzdělanosti, jsou české děti a dospívající nadprůměrně vzdělaní v rámci Evropy**. V pomyslném žebříčku jsme se umístili na pátém místě za Finskem, Slovinskem, Holandskem a Estonskem.
- Z hlediska míry používání internetu jsou české děti a dospívající také v popředí evropského žebříčku – **75 % dětí uvedlo, že používají internet každý den nebo skoro každý den**
- 72 % českých dětí má profil v sociálních sítích (Facebook, MySpace, lide.cz atp.), což nás řadí na páté místo v Evropě
- Celkově se ukazuje, že české děti a dospívající vykazují podobně jako jejich vrstevníci ze Švédska, Norska a Estonska poměrně liberální a intenzivní přístup k internetu, který je vystavuje potenciálně vyšším rizikům (např. z hlediska sledování pornografie). Na druhou stranu jsou také nadprůměrní ve schopnostech internet užívat a rizikům tak i čelit. **České děti jsou tedy nadprůměrnými uživateli internetu z hlediska frekvence i znalostí, což je vystavuje vyššímu riziku, ale současně lze říci, že více těží z pozitivních možností, které jim internet přináší.**